

INTERCONECTAREA PRINCIPILOR ECONOMIEI SOCIALE ȘI ECONOMIEI CIRCULARE ÎN ERA POST-COVID-19

THE INTERCONNECTION OF THE PRINCIPLES OF THE SOCIAL ECONOMY AND THE CIRCULAR ECONOMY IN THE POST-COVID-19 ERA

*dr., conferențiar cercetător,
Institutul Național
de Cercetări Economice*

**IORDACHI
VICTORIA**

*PhD., associate researcher,
National Institute for
Economic Research*

Abstract: *Pandemia COVID-19 a generat pierderi umane și economice catastrofale, expunând țările la o varietate de riscuri. Tot mai multe voci susțin că în procesul de redresare din criză, accentul ar trebui să fie pus pe crearea unui model economic global mai puternic, consolidarea sistemelor de sănătate și protecție socială, introducerea tehnologiilor verzi și combaterea schimbărilor climatice. Totodată, s-a recunoscut nevoia și oportunitatea unei redresări durabile, folosind principiile economiei circulare. Criza actuală, de asemenea, impune regândirea teoriilor economice care guvernează politica, dar și planificarea unor acțiuni colective în vederea obținerii bunăstării sociale. Astfel, economia socială are un rol esențial în rezolvarea problemelor economice și sociale, deoarece oferă soluții adecvate de aplicare care nu sunt acoperite de sectoarele private sau publice. În acest articol sunt analizate noțiunile de economie circulară și economie socială în vederea determinării modului în care principiile acestor două concepte se interconectează pentru generarea beneficiilor comunitare.*

Cuvinte cheie: bunăstare, economie socială, economie circulară, obiective de dezvoltare durabilă, recuperare verde, reciclare.

Jel: Q53, B55

Acest studiu a fost elaborat în cadrul Programului de Stat 20.80009.0807.22 Dezvoltarea mecanismului de formare a economiei circulare în Republica Moldova.

Abstract: *The COVID-19 pandemic has caused catastrophic human and economic losses, exposing countries to a variety of risks. More and more voices say that in the process of recovering from the crisis, the focus should be on creating a stronger global economic model, strengthening health and social protection systems, introducing green technologies and combating climate change. At the same time, the need and opportunity for a sustainable recovery was recognized, using the principles of the circular economy. The current crisis also requires rethinking the economic theories that govern politics, but also planning collective action to achieve social welfare. Thus, the social economy has a key role to play in solving economic and social problems, as it offers appropriate implementation solutions that are not covered by the private or public sectors. This article examines the concepts of circular economy and social economy in order to determine how the principles of these two concepts are interconnected in order to generate community benefits.*

Keywords: welfare, social economy, circular economy, sustainable development goals, green recovery, recycling.

Jel: Q53, B55

This study was developed within the State Program 20.80009.0807.22 Development of the mechanism for the formation of the circular economy in the Republic of Moldova.

Introducere. Pandemia de COVID-19 a fost catastrofală, generând pierderi umane și economice dezastruoase, expunând economia globală la o varietate de riscuri. Acestea sunt realitățile zilei. Pe măsură ce factorii de decizie se confruntă cu această criză de sănătate publică, ei trebuie să facă față, de asemenea, eforturilor de redresare pentru a revitaliza economia. ONU consideră că, în procesul de redresare din criză, accentul ar trebui să fie pus pe crearea unui model economic global mai puternic, consolidarea sistemelor de sănătate și protecție socială, introducerea tehnologiilor verzi și combaterea schimbărilor climatice. Autoritățile multor țări au recunoscut nevoia și oportunitatea unei redresări durabile folosind noțiuni precum *recuperare verde*. Așadar, apelul pentru un model de afaceri mai rezistent, circular și cu emisii reduse de carbon pare, în aceste circumstanțe, mai relevant ca niciodată.

Criza actuală impune regândirea teoriilor economice care guvernează politica, dar și planificarea unor acțiuni colective în vederea obținerii bunăstării sociale. Astfel, economia socială are un rol esențial în rezolvarea problemelor economice și sociale, deoarece oferă soluții adecvate de aplicare care nu sunt acoperite de sectoarele private sau publice.

În acest articol sunt analizate noțiunile de economie circulară și economie socială, în vederea determinării modului în care principiile

Introduction. The COVID-19 pandemic has been catastrophic, causing disastrous human and economic losses, exposing the global economy to a variety of risks. These are the realities of the day. As policy-makers face this public health crisis, they must also cope with recovery efforts to revitalize the economy. The UN believes that, in the process of recovery from the crisis, the focus should be on creating a stronger global economic model, strengthening health and social protection systems, introducing green technologies and combating climate change. Authorities in many countries have recognized the need and opportunity for a sustainable recovery using notions such as *green recovery*. Therefore, the call for a more resilient, circular, low-carbon business model seems more relevant than ever in these circumstances.

The current crisis requires a rethinking of the economic theories that govern politics, but also the planning of collective actions in order to obtain social welfare. Thus, the social economy has a key role to play in solving economic and social problems, as it offers appropriate implementation solutions that are not covered by the private or public sectors.

This article examines the concepts of circular economy and social economy, in order to determine how the principles of these two concepts

acestor două concepte se interconectează pentru generarea beneficiilor comunitare.

1. Rolul economiei circulare în procesul de redresare economică post-criză.

Cu mult înainte de producerea situației pandemice provocată de coronavirus, planeta noastră se confrunta cu o altă mare problemă generată de schimbările climatice, care deja produce efecte economice, sociale și de mediu foarte grave. Omenirea a intrat în secolul XXI cu o serie de probleme ecologice, deșeurile reprezentând una dintre cele mai mari probleme cu care omenirea este nevoită să se confrunte.

De ce este necesar să adoptăm un model de economie circulară? Economia circulară pune accent pe reciclarea deșeurilor dar și pe modul în care sunt realizate produsele, astfel încât deșeurile rezultate să fie într-o cantitate cât mai mică. Din 2015 există un plan de acțiune adoptat de Uniunea Europeană cu un set de măsuri multisectoriale legate de deșeuri, inclusiv, deșeuri rezultate din echipamente electrice și electronice, vehicule scoase din uz, ape uzate și alte măsuri care ar trebui să conducă statele membre UE la ținte bine stabilite de CE.

Se estimează că cantitatea de deșeuri generată va crește cu 70% în următorii 30 de ani, ceea ce înseamnă că pe planetă se va genera până la 3,4 miliarde de tone de deșeuri anual până în 2050 (vezi figura 1).

are interconnected in order to generate community benefits.

1. The role of the circular economy in the process of post-crisis economic recovery

Long before the pandemic caused by the coronavirus, our planet is facing another major problem posed by climate change, which is already producing very serious economic, social and environmental effects. Mankind has entered the 21st century with a number of environmental problems, with waste being one of the biggest problems facing humanity.

Why is it necessary to adopt a circular economy model? The circular economy focuses on waste recycling but also on how products are made, so that the resulting waste is as small as possible.

Since 2015, there has been an action plan adopted by the European Union with a set of multi-sectoral measures related to waste, including waste from electrical and electronic equipment, end-of-life vehicles, wastewater and other measures that should lead EU Member States to well-established EC targets.

The amount of waste generated is expected to increase by 70% over the next 30 years, which means that up to 3.4 billion tonnes of waste will be generated annually by 2050 (see Figure 1).

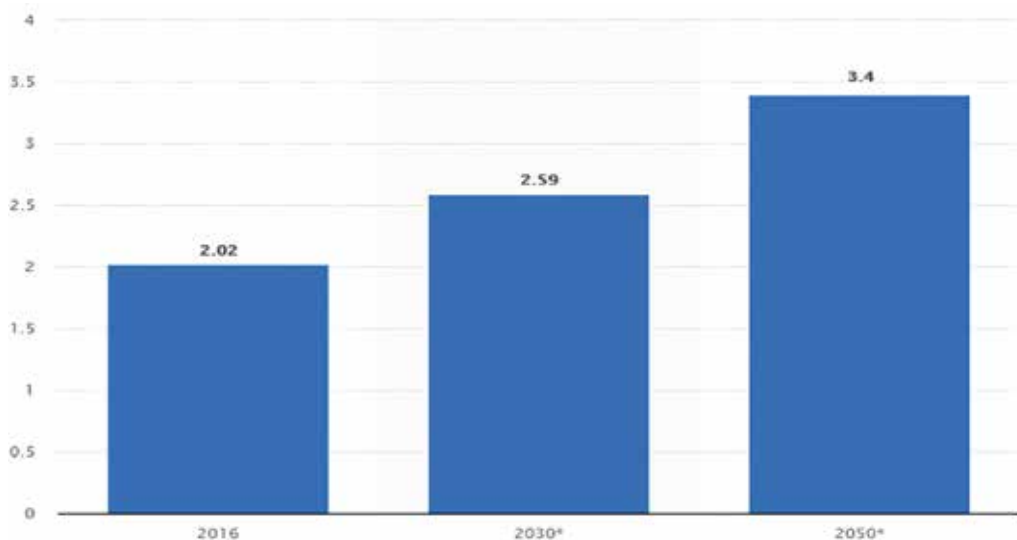

Fig. 1. Prognoza cantității generate de deșeurile municipale solide din 2016 până în 2050 (în mld. t.m.)

Sursa: date preluate de pe site-ul <https://www.statista.com/statistics/916625/global-generation-of-municipal-solid-waste-forecast/>

Țările în curs de dezvoltare se confruntă cu diverse bariere pentru o gestionare adecvată și durabilă a deșeurilor, deoarece autoritățile nu sunt capabile să gestioneze corespunzător această problemă, una din cauze fiind determinată de faptul că procesul de gestionare a deșeurilor necesită mari resurse financiare.

Un alt moment, care ne indică asupra necesității implementării principiilor economiei circulare pornește de la ideea că populația lumii este în continuă creștere, iar aprovizionarea cu materii prime de primă importanță este limitată. Țările sunt dependente de materia primă. Extragerea materiilor prime sporește consumul de energie și emisiile de CO₂. Economia circulară, astfel, este

Fig. 1. Forecast of the amount generated by municipal solid waste from 2016 to 2050 (in billion m.t.)

Source: data retrieved from <https://www.statista.com/statistics/916625/global-generation-of-municipal-solid-waste-forecast/>

Developing countries face various barriers to proper and sustainable waste management, as the authorities are not able to properly manage this problem, one of the reasons being that the waste management process requires large financial resources.

Another moment, which indicates the need to implement the principles of the circular economy starts from the idea that the world's population is constantly growing and the supply of essential raw materials is limited. Countries are dependent on raw materials. Extraction of raw materials increases energy consumption and CO₂ emissions. The circular economy is thus positioned

poziționată drept cel mai eficient instrument în eforturile comune de a stopa creșterea temperaturii cu mai mult de 1,5 ° C. Aceste obiective au fost stabilite prin Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite privind schimbările climatice (CCO-NUSC) – acordul internațional pentru abordarea provocării climatice (CE, 2018).

Economia circulară va avea beneficii nete pozitive sub forma creșterii PIB-ului și a creării de locuri de muncă, deoarece aplicarea în Europa a unor măsuri ambițioase legate de economia circulară poate duce la creșterea PIB-ului UE cu încă 0,5 % până în 2030 și la crearea a aproximativ 700 000 de noi locuri de muncă. Totodată, oportunitățile economiei circulare sunt direct asociate cu protecția mediului.

Guvernele multor țări au făcut pași enormi în promovarea dezvoltării unei economii circulare pe teritoriile lor, iar organizațiile internaționale precum Fundația Ellen MacArthur, Forumul Mondial al Economiei Circulare, ONU, dar și multe alte organizații la nivel global, au inclus principiile economiei circulare în cadrul celor 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD).

E de menționat, totodată, Pactul verde european creat de către Comisia Europeană în anul 2019, care are ca obiectiv transformarea UE într-o economie modernă, competitivă și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor (CE, 2019). Acest document strategic își propune ca până în 2050 țările UE să de-

as the most effective tool in joint efforts to halt the rise in temperature by more than 1.5 ° C. These targets have been set by the United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC) - international agreement to address the climate challenge (EC, 2018).

The circular economy will have net positive benefits in terms of GDP growth and job creation, as the implementation of ambitious circular measures in Europe could lead to an increase in EU GDP by a further 0.5% by 2030 and the creation of about 700,000 new jobs.

At the same time, the opportunities of the circular economy are directly associated with environmental protection. The governments of many countries have taken enormous steps to promote the development of a circular economy in their territories, and international organizations such as the Ellen MacArthur Foundation, the World Economic Forum, the UN, and many other global organizations have included the principles of the circular economy within 17 Sustainable Development Goals (SDGs).

It is also worth mentioning the European Green Pact created by the European Commission in 2019, which aims to transform the EU into a modern, competitive and resource efficient economy (EC, 2019). This strategy paper aims to make EU countries climate-neutral by 2050

vină neutre din punctul de vedere al impactului asupra climei, prin îmbinarea celor două urgențe - relansarea economiei și transformarea acesteia pentru a încetini schimbările climatice, prin creșterea Țintelor climatice pentru 2030 (GreenPeace, 2020).

Mai mult, se invocă importanța stringentă pentru menținerea și consolidarea instrumentelor de reglementare ale UE, precum Schema de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, standardele de mediu și politicile sectoriale; eficientizarea lor în procesul de reducere a emisiilor în cel mai eficient mod, asigurând, totodată, mediului european de afaceri un parcurs viabil spre o economie verde și circulară.

S-a ajuns la o înțelegere că Țările UE trebuie să se asigure că redresarea economică post-criză de la coronavirus se adaptează la provocările din Pactul Verde European, astfel, ***instaurând economia circulară ca noul model de creștere economică, care va permite crearea de noi companii și proiecte, generarea de noi locuri de muncă, prin asigurarea combaterii schimbărilor climatice.***

Economia circulară are nevoie de industrii și de antreprenori care vor implementa noi modele de afaceri conform noilor principii – *generăm mai mult cu resurse mai puține*, prin regândirea serviciilor și produselor furnizate. Totuși, dincolo de inovațiile și progress tehnologic care ar permite prelungirea vieții produ-

by combining the two emergencies - relaunching the economy and transforming it to slow climate change, by raising climate targets for 2030 (GreenPeace, 2020).

Furthermore, the importance of maintaining and strengthening EU regulatory instruments, such as the Greenhouse Gas Emissions Trading Scheme, environmental standards and sectoral policies, is underlined; making them more efficient in reducing emissions in the most efficient way, while ensuring the European business environment a viable path to a green and circular economy.

It was agreed that EU countries must ensure that the post-crisis economic recovery from coronavirus adapts to the challenges of the European Green Pact, thus ***establishing the circular economy as the new model of growth that will allow the creation of new companies and projects, generating new jobs, by ensuring the fight against climate change.***

The circular economy needs industries and entrepreneurs who will implement new business models according to the new principles - to generate more with less resources, by rethinking the services and products provided. However, beyond the innovations and technological progress that would prolong the life of products, the best innovations will not come from technology, but from social change.

selor, cele mai bune inovații nu vor veni din tehnologie, ci din schimbări sociale.

2. Contribuția economiei sociale la bunăstarea economică și socială.

Criza actuală impune regândirea teoriilor economice care guvernează politica, dar și planificarea unor acțiuni colective în vederea obținerii bunăstării sociale. Fondul Monetar Internațional anticipează un risc sporit al falimentelor și disponibilizări masive pe întreg glob, iar potrivit Organizației Internaționale a Muncii, pentru anul 2022 se prognozează la nivel global că 207 milioane persoane ar putea deveni șomeri, înregistrând pierderi colosale a veniturilor din muncă (OIM, 2022).

Astfel, *afacerile sociale și antreprenoriatul social reprezintă economia viitorului*, alături de clasicele afaceri care sunt axate pe profit. Economia socială apare în țări în care problemele comunităților nu sunt totalmente soluționate de sectorul public sau privat, deoarece obiectivul principal al economiei sociale nu este profitul, așa cum indică principiile economiei de piață, ci îmbunătățirea condițiilor de viață și oferirea de noi oportunități pentru persoanele vulnerabile sau pentru membrii comunității care nu au acces la suficiente resurse pentru a se dezvolta.

Principiile economiei sociale pot fi regăsite în diferite sectoare de activitate, rolul activ fiind exercitat de către întreprinderile sociale, care se aseamănă prin câteva caracteristici:

2. Contribution of social economy to economic and social welfare.

The current crisis requires a rethinking of the economic theories that govern politics, but also the planning of collective actions in order to obtain social welfare. The International Monetary Fund anticipates an increased risk of bankruptcy and massive layoffs worldwide, and according to the International Labor Organization, by 2022 it is globally projected that 207 million people could become unemployed, suffering colossal job losses (ILO, 2022).

Thus, *social business and social entrepreneurship represent the economy of the future*, along with the classic businesses that are focused on profit. The social economy appears in countries where community problems are not fully solved by the public or private sector, because the main goal of the social economy is not to generate profit, as market economy principles indicate, but to improve living conditions and provide new opportunities for vulnerable people, or for community members who do not have access to sufficient resources to develop.

The principles of the social economy can be found in different sectors of activity, the active role being played by social enterprises, which are similar in several characteristics:

- Reinvestirea profitului pentru dezvoltarea obiectivelor sociale, luând în considerație faptul că îndeplinirea obiectivelor sociale este mai presus decât obținerea de capital;
- Comuniune între interesele membrilor întreprinderii și interesul comunității;
- Independența față de autoritățile publice;
- Sprijinirea obiectivelor sociale stabilite prin politicile guvernamentale;
- Lansarea inițiativelor în comunitate pentru rezolvarea problemelor locale.

Dezvoltarea organizațiilor dedicate principiilor economiei sociale este în continua creștere, contribuind la crearea locurilor de muncă. O mulțime de asociații și fundații, bazate în mare parte pe voluntariat, devin factori vizibili în comunitățile lor, reușind să contribuie la dezvoltarea economică și incluziunea socială din toată lumea.

Conceptul de economie socială are origini europene și se referă la întreprinderi ce acționează în sectoarele de interes comunitar și care desfășoară activități al căror profit îl reinvestesc în dezvoltarea afacerii sau în interesul comunității. Definiția conceptuală curentă a economiei sociale de către propriile sale organizații este cea a Cartei principiilor economiei sociale promovată de Social Economy Europe, instituția reprezentativă la nivelul Uniunii Europene pentru organizațiile economiei sociale (CEDAG, 2019).

- Reinvestment of profit for the development of social objectives, considering the fact that the fulfilment of social objectives is higher than obtaining capital;
- Communion between the interests of the members of the enterprise and the interest of the community;
- Independence from public authorities;
- Supporting social objectives set by government policies;
- Launching community initiatives to solve local problems.

The development of organizations dedicated to the principles of the social economy is constantly growing, contributing to the creation of jobs. Many associations and foundations, mostly based on volunteering, are becoming visible factors in their communities, managing to contribute to economic development and social inclusion around the world.

The concept of social economy has European origins and refers to companies that operate in sectors of Community interest and carrying out activities whose profit they reinvest in business development or in the interest of the community. The current conceptual definition of the social economy by its own organizations is that of the Charter of Social Economy Principles promoted by Social Economy Europe, the representative institution at Euro-

Antreprenoriatul social în schimb, este un concept american, foarte prezent în școlile de business, care include o gamă mai largă de întreprinderi, având ponderi diferite ale implicației în scopul social, dar și abordări diferite ale profitului realizat.

Formele de organizare ale antreprenoriatului social includ organizații non-profit sau firme pentru profit care se implică în activități sociale.

Beneficiile economiei sociale reiesă din **principiile care stau la baza întreprinderilor sociale:**

1. **Principiul reciprocității:** presupune o disponibilitate a întreprinderii de economie socială de a face un bine fără a aștepta vreo răsplată.
2. **Principiul responsabilității sociale:** Responsabilitatea socială, în cadrul economiei sociale, este asumată benevol, fără a urmări anumite beneficii de imagine, facilități fiscale sau comerciale, scopul imediat fiind satisfacerea unei nevoi comunitare.
3. **Principiul subsidiarității:** asumarea de către economia socială a unui rol secundar în satisfacerea nevoilor sociale, misiunea principală revenindu-i statului, prin instituțiile sale. Statul rămâne astfel principalul actor în domeniul social, fără a se putea degreva de obligațiile sale față de cetățeni. Rolul său nu trebuie să fie unul rigid: acolo unde economia socială este suficientă prin rolul social asumat, statul poate să treacă din postura de actor în cea de garant.

pean Union level for social economy organizations (CEDAG, 2019).

Social entrepreneurship, on the other hand, is an American concept, very present in business schools, which includes a wider range of enterprises, with different weights of involvement in social purpose, but also different approaches to profit.

Forms of organizing social entrepreneurship include non-profit organizations or for-profit firms that engage in social activities.

The benefits of the social economy stem from **the principles underlying social enterprises:**

1. **The principle of reciprocity:** implies a willingness of the social economy enterprise to do good without expecting any reward.
2. **The principle of social responsibility:** Social responsibility, within the social economy, is assumed voluntarily, without pursuing certain image benefits, fiscal or commercial facilities, the immediate goal being to satisfy a community need.
3. **The principle of subsidiarity:** the social economy assumes a secondary role in meeting social needs, the main mission going to the state, through its institutions. The state thus remains the main actor in the social field, without being able to relieve itself of its obligations towards the citizens. Its role does not have to be rigid: where the social economy is sufficient through its social role, the state can move from the position of actor to that of guarantor.

4. Principiul independenței economice: întreprinderile de economie socială au libertate atât financiară, cât și decizională. Odată degrevat de unele dintre obligațiile sale, este firesc ca statul să scutească întreprinderile de economie socială de plata unor impozite împovărătoare, însă doar atât timp cât, prin activitatea lor, se reușește să fie exercitat un rol activ în satisfacerea anumitor nevoi sociale.

5. Principiul simetriei sociale: presupune recunoașterea de către stat rolului economiei sociale în satisfacerea nevoilor sociale.

6. Principiul distribuirii bunăstării: pornește de la ideea că, la nivel individual, antreprenorul social dezvoltă întreprinderea socială astfel încât, la final, angajații și / sau grupurile cointerestate să fie recompensați în funcție de nevoile sociale existente. Cum profitul se întoarce în comunitate, întreprinderea socială poate răspunde diverselor nevoi sociale (FEE Moldova. 2013.)

Totodată, activități de antreprenariat social sunt considerate **activitățile din domeniile orientate spre:**

- crearea locurilor de muncă și încadrarea, în mod prioritar, a persoanelor din categoriile defavorizate ale populației;
- protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități și ale familiilor lor;
- realizarea activităților extrașcolare;

4. The principle of economic independence: social economy enterprises have both financial and decision-making freedom. Once relieved of some of its obligations, it is natural for the state to exempt social economy enterprises from paying burdensome taxes, but only as long as, through their activity, it manages to play an active role in satisfying certain social needs.

5. The principle of social symmetry: involves the recognition by the state of the role of the social economy in meeting social needs.

6. The principle of welfare distribution: it starts from the idea that, at the individual level, the social entrepreneur develops the social enterprise so that, in the end, the employees and / or the interested groups are rewarded according to the existing social needs. As profit returns to the community, the social enterprise can meet various social needs (FEE Moldova. 2013.)

At the same time, **social entrepreneurship activities are considered the activities in the fields oriented towards:**

- job creation and employment, as a priority, of people from disadvantaged categories of the population;
- protection and promotion of the rights of persons with disabilities and their families;
- carrying out extracurricular activities;

- promovarea posibilităților de încadrare a persoanelor din categoriile defavorizate ale populației prin realizarea serviciilor de intermediere a muncii, de informare și consiliere profesională, de orientare și formare profesională, de consultanță și asistență la inițierea unei activități de întreprinzător;
- realizarea activităților de turism și sport în scopul recreerii și al socializării;
- realizarea activităților care să contribuie la implementarea politicilor publice de dezvoltare regională, inclusiv reducerea dezechilibrelor dintre nivelurile de dezvoltare social-economică în regiuni și în interiorul lor;
- prestarea și dezvoltarea serviciilor sociale, precum și spre extinderea serviciilor sociale;
- promovarea activităților de protecție a mediului;
- gestionarea deșeurilor în scopul reducerii acestora și reintroducerii lor maxime în circuitul economic;
- promovarea activităților de protecție a patrimoniului național;
- realizarea activităților din domeniile educației, culturii, ocrotirii sănătății, protecției și asistenței sociale, a celor ce țin de creșterea bunăstării și dezvoltarea comunitară.
- promoting the possibilities of employing people from disadvantaged categories of the population by providing employment intermediation services, information and professional counseling, vocational guidance and training, consulting and assistance in initiating an entrepreneurial activity;
- carrying out tourism and sports activities for the purpose of recreation and socialization;
- carrying out activities that contribute to the implementation of public policies for regional development, including reducing imbalances between levels of socio-economic development in regions and within them;
- providing and developing social services, as well as expanding social services;
- promoting environmental protection activities;
- waste management in order to reduce them and their maximum reintroduction into the economic circuit;
- promoting the activities of national heritage protection;
- carrying out activities in the fields of education, culture, health care, protection and social assistance, those related to increasing welfare and community development.

În prezent, în majoritatea țărilor, economiei sociale i se atribuie un rol predominant în corectarea dezechilibrelor ale pieței muncii, datorită contribuției acesteia la creșterea

Currently, in most countries, the social economy is given a predominant role in correcting labor market imbalances, due to its contribution to increasing the employment rate

ratei de ocupare a lucrătorilor defavorizați și implicit la internalizarea efectelor externe și a costurilor sociale ale somajului și excluderii sociale. Astfel funcția de integrare a lucrătorilor defavorizați este considerată o caracteristică cu adevărat inovatoare a economiei sociale din ultimii 30 ani, contribuind direct la crearea de noi locuri de muncă în domeniul serviciilor sociale sau în domeniul serviciilor de ocupare și al formării profesionale.

Totodată, organizațiile economiei sociale devin din ce în ce mai active pe piața incipientă a serviciilor sociale, care contribuie indirect la îmbunătățirea șanselor de angajare a lucrătorilor defavorizați.

3. Implementarea principiilor economiei circulare în activități sociale

Studiind principiile economiei sociale, dar și domeniile de activitate a antreprenoriatului social, putem cu siguranță constata că economia circulară trebuie să fie regăsită în modelele de afaceri sociale, deoarece condițiile în care ne aflăm în prezent determină subiecții economici să producă bunurile și serviciile reieșind din puținele resurse puse la dispoziție, dar și să facă față cerințelor de protejare a mediului ambiant (figura 2).

of disadvantaged workers and thus to internalizing the external effects and social costs of unemployment and social exclusion. Thus, the integration function of disadvantaged workers is considered a truly innovative feature of the social economy for the last 30 years, directly contributing to the creation of new jobs in the field of social services or in the field of employment and vocational training.

At the same time, social economy organizations are becoming increasingly active in the incipient social services market, which indirectly contributes to improving the employment opportunities of disadvantaged workers.

3. Implementing circular economy principles within social activities

Studying the principles of social economy, but also the fields of activity of social entrepreneurship, we can certainly see that the circular economy must be found in social business models, because the conditions we are in at present determine economic subjects to produce goods and services from the few resources that made available, but also to meet the requirements of environmental protection (figure 2).

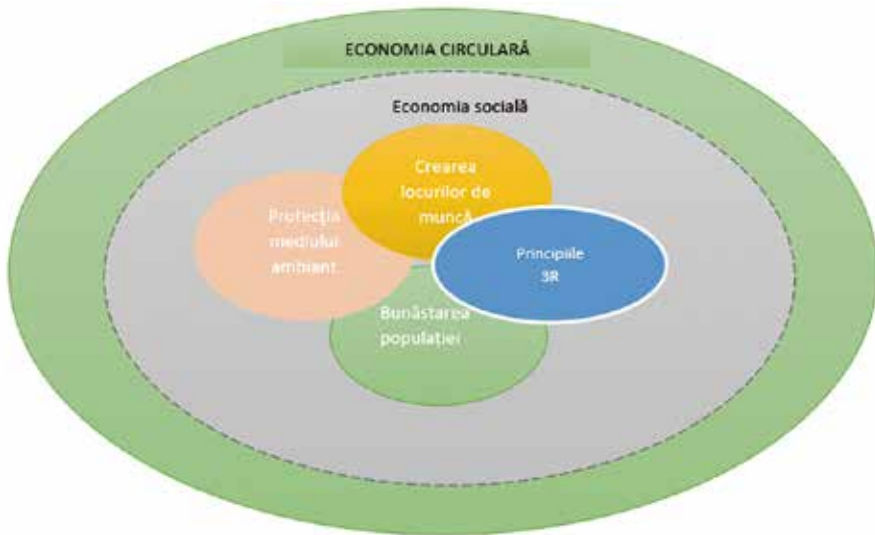

Fig. 2. Interconectarea principiilor economiei circulare cu economia socială.
Sursa: realizat de autor

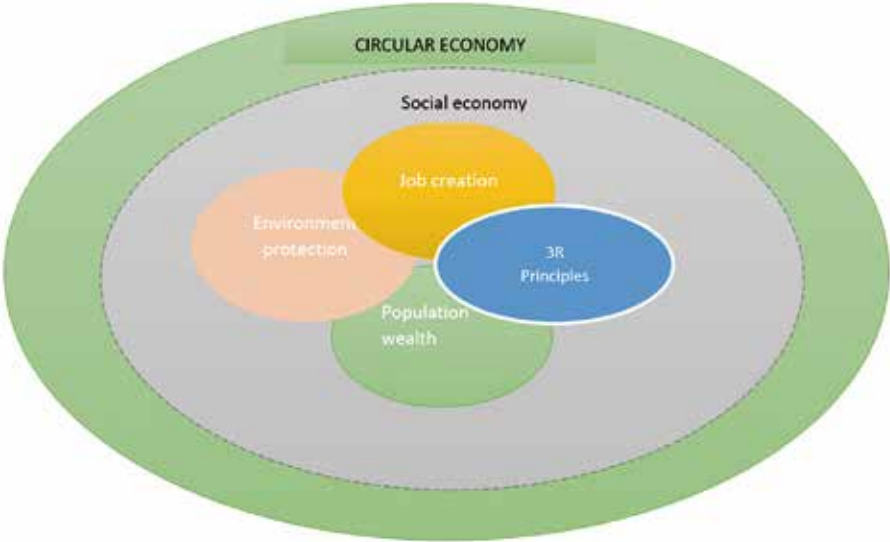

Fig. 2. Interconnecting the principles of the circular economy with the social economy
Source: realised by author

Din figura 2 putem observa modul în care sunt interconectate principiile economiei circulare cu economia socială. Astfel, pilonii de bază pe care se bazează activitățile sociale trebuie să fie:

1. Crearea locurilor de muncă în baza de voluntariat sau conform remunerării muncii.
2. Asigurarea bunăstării populației.
3. Protejarea mediului ambiant.
4. Implementarea principiilor celor 3 R – reduce – reutilizează – recyclează în activități sociale.

Este adevărat că, actualmente, există puține studii cu privire la dezvoltarea modelelor economiei sociale în contextul economiei circulare. Schimbarea accentului de la obținerea profitului la producerea unui impact social poate genera beneficii importante pentru bunăstarea populației, dar și pentru rezolvarea problemelor de mediu. Astfel, în procesul de regândire a modelelor și strategiilor de afaceri, accentele trebuie să fie schimbate astfel încât să corespundă principiilor economiei circulare, care ar fi posibilă doar cu o schimbare a modelelor de viață și a modelelor de consum.

În primul rând, economia circulară implică o scădere a cerințelor de materie primă, datorită schimbării tiparelor de utilizare a bunurilor și serviciilor și a refabricării acestora.

Într-al doilea rând, proiectarea produselor se realizează anticipând dezasamblarea, refolosirea și ciclul

From figure 2 we can see how the principles of the circular economy are interconnected with the social economy. Thus, the basic pillars on which social activities are based must be:

1. Creating jobs on a voluntary basis or according to the remuneration of work.
2. Ensuring the well-being of the population.
3. Environmental protection.
4. Implementation of the principles of the 3 Rs - reduces - reuses - recycles in social activities.

It is true that there are currently few studies on the development of social economy models in the context of the circular economy. Changing the focus from making a profit to producing a social impact can generate important benefits for the well-being of the population, but also for solving environmental problems. Thus, in the process of rethinking business models and strategies, the emphasis must be changed so as to correspond to the principles of the circular economy, which would be possible only with a change in life patterns and consumption patterns.

Firstly, the circular economy implies a decrease in raw material requirements due to the changing patterns of use of goods and services and their remanufacturing.

Secondly, product design is done by anticipating the disassembly,

rea materialelor biologice și tehnice, garantând că materialele sunt devalorizate cât mai puțin posibil, astfel încât să poată fi reintroduse în procesul de producție, și, deci, anticipând o a doua viață a produsului.

Într-al treilea rând, fabricarea și producția de bunuri și servicii se bazează pe bune practici și tehnologii ecologice pentru ca procesul de producție să nu genereze pierderi de energie sau deșeuri, fiind cât mai durabil posibil.

Într-al patrulea rând, comercializarea de bunuri și servicii trebuie să reflecte prețurile reale ale produselor, fără externalizarea costurilor sociale și de mediu.

Schimbarea modelelor actuale de consum este o condiție necesară pentru a face față provocărilor planetei generate de pandemia coronavirusului, dar și de alte crize sociale și economice. Acestea ar trebui să se orienteze către modele de consum bazate pe nevoi reale, mai colective, bazate pe achiziționarea de servicii prin împrumut, schimb, barter, schimb și închiriere de bunuri și servicii, pentru a reduce produsele subutilizate.

Totodată, în economia circulară, deșeurile finale sunt recuperate pentru a fi încorporate în biosferă prin compostare sau digestie anaerobă sau pentru a fi reintroduse în procesul industrial.

Activitățile sociale pot implementa principiile economiei circulare prin adoptarea modelelor de afaceri care va crea valoare pe baza utiliză-

reuse, and cycling of biological and technical materials, ensuring that materials are devalued as little as possible so that they can be reintroduced into the production process, and thus anticipating a second life of the product.

Thirdly, the manufacture and production of goods and services are based on good environmental practices and technologies so that the production process does not generate energy losses or waste, being as sustainable as possible.

Fourthly, the marketing of goods and services must reflect the real prices of products, without outsourcing social and environmental costs.

Changing current consumption patterns is a necessary condition for meeting the challenges posed by the coronavirus pandemic, as well as other social and economic crises. They should focus on consumer models based on real, more collective needs, based on the purchase of services through lending, exchange, barter, rental of goods and services, in order to reduce underutilized products.

At the same time, in the circular economy, the final waste is recovered to be incorporated into the biosphere by composting or anaerobic digestion or to be reintroduced into the industrial process.

Social activities can implement the principles of the circular econ-

rii valorii economice a produselor după utilizare. Inovația în modelele de afaceri cu această abordare poate fi promovată prin diverse căi pe care companiile le pot aplica:

- Permitearea clienților să returneze produsul după utilizare, pentru a-i prelungi ciclul de viață prin servicii post-vânzare sau de întreținere.
- Promovarea modelului „Sistemul de servicii pentru produse”, ceea ce înseamnă oferirea utilizării bunurilor prin servicii. În acest fel, proprietatea și administrarea bunului sunt menținute de producătorul sau distribuitorul serviciului.
- Interacționarea companiilor într-o rețea comună pentru împărtășirea resurselor, ceea ce ar permite reevaluarea sau reutilizarea deșeurilor (similar parcurilor ecologice industriale în cadrul simbiozei industriale). La nivel macro, pot exista inițiative dezvoltate în zone regionale sau naționale, cum ar fi eco-orașele, eco-municipalitățile sau provinciile ecologice.
- Controlarea fluxului de produse de la consumator la producător prin așa numitul model „logistica inversă” sau „ciclul invers”. Acest model deschide posibilități de afaceri în ceea ce privește recuperarea produselor pentru returnare, reparare, reutilizare sau reciclare.

Organizațiile sociale vor implementarea principiile economiei cir-

omy by adopting business models that will create value based on the use of the economic value of products after use. Innovation in business models with this approach can be promoted through various ways that companies can apply:

- Allowing customers to return the product after use, to extend its life cycle through after-sales or maintenance services.
- Promoting the “Product Service System” model, which means offering the use of goods through services. In this way, the ownership and administration of the good is maintained by the manufacturer or distributor of the service.
- Interaction of companies in a common network for sharing resources, which would allow the revaluation or reuse of waste (similar to industrial green parks in industrial symbiosis). At the macro level, there may be initiatives developed in regional or national areas, such as eco-cities, eco-municipalities or green provinces.
- Controlling the flow of products from consumer to producer through the so-called “reverse logistics” or “reverse cycle” model. This model opens up business opportunities for recovering products for return, repair, reuse or recycling.

Social organizations will imple-

culare prin adoptarea unui nou stil de afaceri prietenoase mediului, spre ex prin dezvoltarea de produse și tehnologii de producție care să minimizeze cantitatea de deșeuri generată. Ce asta ar însemna? Produsul trebuie astfel proiectat încât impactul său asupra mediului să fie minim pe durata întregului ciclu de viață.

Printre domeniile care oferă oportunități mai mari pentru dezvoltarea principiilor economiei circulare în cadrul activităților sociale putem menționa gestionarea deșeurilor și gestionarea resurselor de apă, generarea de energie, construcția și mediul urban, industria, agricultura și alimentația, mobilitatea și logistica și, desigur, activitățile de mediu.

Circularitatea în cazul sistemului agroalimentar se referă la recuperarea decalajelor de productivitate, diversificarea sistemelor de culturi, folosirea îngrășămintelor organice. Eforturile trebuie direcționate spre: performanța generală a durabilității ciclului de viață a produselor alimentare și băuturilor; menținerea deșeurilor ca sursă de energie, fiind o opțiune de gestionare a deșeurilor, maximizarea valorii materiilor prime, promovarea îmbunătățirii continue a performanței de mediu a produselor alimentare și băuturilor pe tot parcursul ciclului lor de viață.

Domeniul prelucrării deșeurilor reprezintă un element esențial în majoritatea strategiilor de economie circulare, fie la nivel central, sau

ment the principles of the circular economy by adopting a new environmentally friendly business style, for example by developing products and production technologies that will reduce the amount of waste generated. What would that mean? The product must be designed to minimize its impact on the environment throughout its life cycle.

Among the areas that offer greater opportunities for the development of the principles of the circular economy in social activities we can mention waste management and water resources management, energy generation, construction and urban environment, industry, agriculture and food, mobility and logistics and, of course, environment activities.

Circularity in the case of the agri-food system refers to the recovery of productivity gaps, diversification of crop systems, use of organic fertilizers. Efforts should be directed towards: the overall performance of the food and beverage life cycle sustainability; maintaining waste as an energy source, being an option for waste management, maximizing the value of raw materials, promoting the continuous improvement of the environmental performance of food and beverages throughout their life cycle.

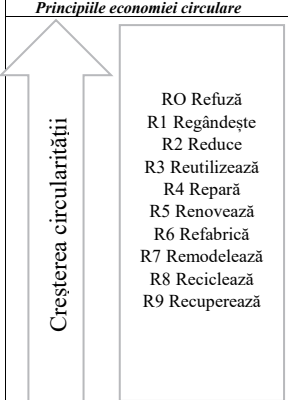
The domain of waste processing is an essential element in most circular economy strategies, either at central or local level, targeting both

local, vizând atât deșeurile municipale, cât și cele industriale. Miza este împiedicarea ajungerii deșeurilor la groapa de gunoi, sau stoparea incinerării. Totodată, se țintesc opțiunile cum ar fi reutilizarea, reciclarea și recuperarea.

Organizațiile sociale vor exercita un rol cheie în promovarea schimbării de paradigmă. Totodată, pot acționa și ca mediatori între autoritățile publice și populație în vederea diseminării practicilor prietenoase mediului, campaniilor de sprijinire pentru un consum durabil de alimente, descurajarea utilizării excesive a resurselor, prevenirea generării deșeurilor, activități de reutilizare și reciclare, prevenirea risipei alimentare etc.

municipal and industrial waste. The goal is to prevent the waste from reaching the landfill, or to stop incineration. At the same time, options such as reuse, recycling and recovery are targeted.

Social organizations will play a key role in promoting the paradigm shift. At the same time, they can act as mediators between public authorities and the population in order to disseminate environmentally friendly practices, campaigns to support sustainable food consumption, discourage overuse of resources, prevent waste generation, reuse and recycling activities, prevent food waste, etc.

Principiile economiei circulare	Principiile economiei sociale	Contribuția economiei sociale
 <p>RO Refuză R1 Regândește R2 Reduce R3 Reutilizează R4 Repară R5 Renovează R6 Refabrică R7 Remodelează R8 Reciclează R9 Recuperează</p>	Binele comun	Prin prioritizarea obiectivelor sociale, economia socială contribuie la satisfacerea în mod inovator a unor nevoi sociale, economice și ecologice din societate. Prin urmare, ea poate satisface acele nevoi care au fost trecute cu vederea sau care au fost abordate necorespunzător de către sectorul public sau cel privat.
	Solidaritate și incluziune	Economia socială investește în oameni, în capacitățile și în creativitatea lor, și le oferă autonomie, mai ales în cazul persoanelor marginalizate. De asemenea, promovează cooperarea, conștientizarea și implicarea în cadrul comunității
	Durabilitate	Economia socială contribuie în mod pozitiv la cei trei piloni ai dezvoltării durabile (social, economic, de mediu).
	Reciprocitate	Economia socială activează sinergii care caută soluții la probleme de interes colectiv. Acest lucru îi permite să depășească dimensiunea de asistență socială, să activeze practici de reciprocitate și să producă valoare socială și economică.
	Subsidiaritate și proporționalitate	Economia socială promovează dialogul între diferitele părți interesate. Ea contribuie la dezvoltarea unor relații mai strânse între locuitori, comunitatea locală și societate în ansamblul ei, promovând în același timp răspunderea colectivă.

Tabel 1. Contribuția economiei sociale la realizarea principiilor economiei circulare

Sursa: elaborat de autor

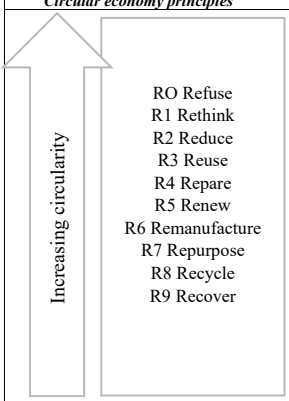
<i>Circular economy principles</i>	<i>Social economy principles</i>	<i>Social economy contribution</i>
 <p>Increasing circularity</p> <p>RO Refuse R1 Rethink R2 Reduce R3 Reuse R4 Repair R5 Renew R6 Remanufacture R7 Repurpose R8 Recycle R9 Recover</p>	Common good	By prioritizing social objectives, the social economy contributes to the innovative meeting of social, economic and environmental needs in society. Therefore, it can satisfy those needs that have been overlooked or that have been improperly addressed by the public or private sector.
	Solidarity and inclusion	The social economy invests in people, in their abilities and in their creativity, and gives them autonomy, especially in the case of marginalized people. It also promotes cooperation, awareness and involvement in the community.
	Durability	The social economy contributes positively to the three pillars of sustainable development (social, economic, environmental).
	Reciprocity	The social economy activates synergies that seek solutions to problems of collective interest. This allows them to go beyond the social welfare dimension, engage in reciprocal practices and produce social and economic value.
	Subsidiarity and proportionality	The social economy promotes the dialogue between the various stakeholders. It contributes to the development of closer relations between the inhabitants, the local community and society as a whole, while promoting collective responsibility.

Table 1. Social economy contribution to the realization of circular economy principles

Source: elaborated by author

Întreprinderile sociale, prin implementarea principiilor economiei sociale, vor obține beneficii importante sub forma diminuării costurilor, obținerii noilor surse de venituri, creșterii competitivității pe termen lung, conservării resurselor, materialelor prime, acoperirii unui segment mai larg al beneficiarilor, etc.

Nu trebuie de uitat faptul că întreprinderile de economie socială își investesc profiturile în obiective sociale, în loc să genereze îmbogățire individuală, prin:

- crearea de spații pentru participare și pentru schimburi de idei;
- promovarea cooperării, conștientizării și implicării în cadrul comunității;
- dezvoltarea unor relații mai strânse între locuitori, comunitatea locală și societate, promovând în același timp răspunderea colectivă;

Social enterprises, by implementing the principles of the social economy, will obtain important benefits in the form of reducing costs, obtaining new sources of income, increasing long-term competitiveness, conserving resources, raw materials, covering a wider segment of beneficiaries, etc.

We must not forget that social economy enterprises invest their profits in social goals, instead of generating individual enrichment, by:

- creating spaces for participation and exchanges of ideas;
- promoting cooperation, awareness and involvement in the community;
- developing closer relationships between residents, the local community and society, while promoting collective responsibility;

➤ contribuția adusă la protecția mediului înconjurător.

Combinarea dimensiunilor individuale și comunitare ale economiei sociale se apropie foarte mult de principiile economiei circulare, care, la rândul său, exprimă o profundă îngrijorare cu privire la modul în care sunt utilizate resursele planare. Într-o mare măsură, economia socială împărtășește aceleași motive de îngrijorare și are ca scop protejarea acelorași valori de bază.

În tabelul 1 este realizată o descriere a contribuției economiei sociale la realizarea principiilor economiei circulare în vederea realizării unei demonstrații a celor menționate anterior.

La final, este important de a menționa eforturile ONU în elaborarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD), altfel cunoscute ca Obiectivele Globale, care fac apel universal la acțiune pentru a pune capăt sărăciei, pentru a proteja planeta și pentru a asigura faptul că toți oamenii se bucură de pace și de prosperitate (UN, 2015). Aceste 17 obiective acoperă domenii precum schimbările climatice, inegalitatea economică, inovațiile, consumul durabil, etc. Totodată, *analizând obiectivele Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, observăm interconectarea domeniilor economiei sociale, dar și economiei circulare cu alte sectoare, ceea ce demonstrează faptul că, de multe ori, cheia succesului într-un domeniu va implica abordarea unor aspecte mai frecvent asociate cu alt domeniu* (vezi tabelul 3).

➤ contribution to environmental protection.

The combination of individual and community dimensions of the social economy is very close to the principles of the circular economy, which in turn expresses a deep concern about how planetary resources are used. To a large extent, the social economy shares the same concerns and aims to protect the same core values.

Table 1 describes the contribution of the social economy to the implementation of the principles of the circular economy in order to demonstrate the above mentioned.

Finally, it is important to mention the UN's efforts to develop the Sustainable Development Goals (SDGs), otherwise known as the Global Goals, which call for universal action to end poverty, protect the planet and ensure that all people enjoy peace and prosperity (UN, 2015). These 17 objectives cover areas such as climate change, economic inequality, innovation, sustainable consumption, etc. At the same time, analysing the objectives of the 2030 Agenda for Sustainable Development, *we see the interconnection of the social economy, but also the circular economy with other sectors, which shows that often the key to success in one area will involve addressing issues that are more often associated with another domain* (see table 3).

Tabelul 3. Economia socială și obiectivele dezvoltării durabile

Foamete, alimentație și agricultură		
ODD 2: Zero foamete	2.3; 2.4; 2.5	O mare parte din activitatea întreprinderilor de economie socială se concentrează pe agricultură și alimentație publică: producători organizați în cooperative, agricultură comunitară urbană, comerț echitabil și rețele alternative de produse alimentare.
Servicii sociale și asistență		
ODD 3: Sănătate și bunăstare	3.3; 3.7; 3.8; 3.c	Multe întreprinderi de economie socială oferă servicii sociale și asistență, cum ar fi asistență medicală, servicii de îngrijire pentru copii și persoanele vârstnice și asistență pentru persoanele cu dizabilități. Educația și instruirea reprezintă un alt domeniu important pentru întreprinderile de economie socială.
ODD 4: Educație de calitate	4.1; 4.2; 4.4; 4.5; 4.6; 4.7	
Piața muncii, infrastructură și dezvoltare incluzivă		
ODD 8: Condiții decente de muncă și creștere economică	8.3; 8.4; 8.5; 8.9; 8.1	Un număr tot mai mare de guverne recunoaște rolul întreprinderilor de economie socială în generarea de locuri de muncă după trecerea crizei financiare mondiale. De asemenea, întreprinderile de economie socială contribuie și la combaterea creșterii numărului de locuri de muncă în condiții precare și a incapacității sectorului formal tradițional de a-și îndeplini rolul de absorbție a surplusului de forță de muncă provenită, spre exemplu, din zonele rurale.
Calitatea vieții în așezările umane		
ODD 11: Orașe și comunități sustenabile	11.1; 11.2; 11.3; 11.4; 11.6; 11	Calitatea vieții în așezările umane va crește prin încurajarea cetățeniei active, asociată cu întreprinderile de economie socială. Acest lucru este cheia pentru promovarea sistemelor de guvernare participativă, esențială pentru reînnoirea comunității și dezvoltarea incluzivă în centrele urbane, în zonele rurale și în orașe.
ODD 6: Asigurarea disponibilității și a gestionării sustenabile a apei și a serviciilor de canalizare pentru toți	6.1; 6.2; 6.3; 6.b	
Pădurile, oceanele și ecosistemele costiere		
ODD 15: Viața pe uscat	15.1; 15.2; 15.3; 15.5	Întreprinderile de economie socială nu numai că implică forme de organizare și procese colective de luare a deciziilor care au ca rezultat protejarea pădurilor, a oceanelor și a ecosistemelor costiere, ci și promovarea practicilor agricole sustenabile și gestionarea sustenabilă a resurselor naturale
ODD 14: Viața animalelor marine	14.2; 14.4; 14.b	
Producția și consumul responsabil și schimbările climatice		
ODD 7: Energie curată și accesibilă	7.2; 7.a	Întreprinderile sociale contribuie la combaterea schimbărilor climatice, în special prin susținerea economiei circulare (în special reciclarea și reutilizarea), precum și prin reducerea deșeurilor și a pierderilor înregistrate după recoltare. Întreprinderile sociale au un rol crucial în transformarea modelelor de consum și introduc o schimbare culturală care caută să contracareze tendințele asociate cu consumerismul și consumul excesiv, precum și cu compromisul dintre creșterea economică și asigurarea sustenabilității ecologice.
ODD 12: Producere și consum responsabil	12.2; 12.3; 12.5; 12.6; 12.	
ODD 13: Acțiunea climatică	13.1; 13.3	

Sursa: elaborat de autor în baza Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (UN, 2015)

Table 3. Social economy and sustainable development goals

<i>Hunger, food and agriculture</i>		
SDG 2: Zero hunger	2.3; 2.4; 2.5	Much of the activity of social economy enterprises is focused on agriculture and public catering: producers organized in cooperatives, urban community agriculture, fair trade and alternative food networks.
<i>Social services and assistance</i>		
SDG 3: Good Health and Well-being	3.3; 3.7; 3.8; 3.c	Many social economy enterprises provide social services and assistance, such as health care, child-care and care for the elderly, and care for people with disabilities. Education and training are another important area for social economy enterprises.
SDG 4: Quality education	4.1; 4.2; 4.4; 4.5; 4.6; 4.7	
<i>Labor market, infrastructure and inclusive development</i>		
SDG 8: Decent work and economic growth	8.3; 8.4; 8.5; 8.9; 8.1	A growing number of governments recognize the role of social economy enterprises in job creation after the global financial crisis. Social economy enterprises also contribute to combating the growth of precarious employment and the inability of the traditional formal sector to fulfill its role of absorbing surplus labor from, for example, rural areas.
<i>Quality of life in human settlements</i>		
SDG 11: Sustainable cities and communities	11.1; 11.2; 11.3; 11.4; 11.6; 11	The quality of life in human settlements will increase by encouraging active citizenship, associated with social economy enterprises. This is the key to promoting participatory governance, which is essential for community renewal and inclusive development in urban centers, rural areas and cities.
SDG 6: Ensure availability and sustainable management of water and sanitation for all	6.1; 6.2; 6.3; 6.b	
<i>Forests, oceans and coastal ecosystems</i>		
SDG 15: Life on land	15.1; 15.2; 15.3; 15.5	Social economy enterprises not only involve forms of organization and collective decision-making processes that result in the protection of forests, oceans and coastal ecosystems, but also the promotion of sustainable agricultural practices and the sustainable management of natural resources.
SDG 14: Life below water	14.2; 14.4; 14.b	
<i>Responsible production and consumption and climate change</i>		
SDG 7: Affordable and clean energy	7.2; 7.a	Social enterprises contribute to combating climate change, in particular by supporting the circular economy (in particular recycling and reuse) and by reducing waste and post-harvest losses. Thus, enterprises social networks play a crucial role in transforming consumption patterns and introduce cultural change that seeks to counteract the trends associated with consumerism and excessive consumption, as well as the trade-off between economic growth and environmental sustainability.
SDG12: Responsible production and consumption	12.2; 12.3; 12.5; 12.6; 12.	
SDG 13: Climate action	13.1; 13.3	

Source: elaborated by author in base of Sustainable Development Goals (UN, 2015)

Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă și Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD) (UN, 2015) reprezintă un nou angajament global nu numai de a pune capăt sărăciei și foametei, dar și de a atinge la scară universală obiectivele de protecție socială, reducerea inegalităților și sustenabilitatea mediului. Astfel, spre exemplu, soluționarea ODD nr. 12 vizează direct principiile economiei circulare. Totodată, trecerea la economia circulară va permite găsirea soluțiilor pentru un șir de alte obiective menționate în Agenda 2030, precum ODD nr. 6,7,11,13,14,15, toate acestea sunt direct legate de calitatea vieții, protecția mediului ambiant, creșterea economică durabilă, inovații și tehnologii modern. Agenda 2030 recunoaște nevoia unei abordări holistice și importanța strategiilor de dezvoltare alternative și de modele economice care promovează sustenabilitatea și incluziunea.

Astfel, cu certitudine putem constata că ***Agenda 2030 subliniază nevoia de a obține dezvoltare durabilă pe toate cele trei planuri – economic, social și de mediu – într-un mod echilibrat și integrat. Însă această abordare echilibrată stă la baza economiei sociale, dar și se regăsește în carul principiilor economiei circulare. Astfel, economia socială în tandem cu economia circulară pot contribui foarte mult în realizarea Agendei 2030 și a ODD-urilor, prin promovarea dezvoltării incluzive și durabile prin intermediul inovațiilor în domeniul social, instituțional și tehnologic și care nu dăunează mediului.***

The 2030 Agenda for Sustainable Development and Sustainable Development Goals (SDGs) (UN, 2015) is a new global commitment not only to end poverty and hunger on a universal scale, but also to achieve the goals of social protection, reducing inequality and environment sustainability. Thus, for example, the solution of SDG no. 12 directly addresses the principles of the circular economy. At the same time, the transition to the circular economy will allow finding solutions for a number of other objectives mentioned in the 2030 Agenda, such as SDG no. 6,7,11,13,14,15, all these are directly related to quality of life, environmental protection, sustainable economic growth, modern innovations and technologies. The 2030 Agenda recognizes the need for a holistic approach and the importance of alternative development strategies and business models that promote sustainability and inclusion.

Thus, we can certainly affirm that *the 2030 Agenda emphasizes the need to achieve sustainable development on all three levels - economic, social and environmental - in a balanced and integrated way. But this balanced approach underlies the social economy, but it is also found in the principles of the circular economy. the 2030 Agenda and the SDGs, by promoting inclusive and sustainable development through social, institutional and technological innovations that are not harmful to the environment.*

Concluzii:

- Schimbarea modelelor actuale de consum este o condiție necesară pentru a face față provocărilor planetei generate de pandemia coronavirusului, dar și de alte crize sociale și economice. Acestea ar trebui să se orienteze către modele de consum bazate pe nevoi reale, mai colective, bazate pe achiziționarea de servicii prin împrumut, schimb, barter, schimb și închiriere de bunuri și servicii, pentru a reduce produsele subutilizate.
- Organizațiile sociale vor exercita un rol cheie în promovarea schimbării de paradigmă. Totodată, pot acționa și ca mediatori între autoritățile publice și populație în vederea diseminării practicilor prietenoase mediului, campaniilor de sprijinire pentru un consum durabil de alimente, descurajarea utilizării excesive a resurselor, prevenirea generării deșeurilor, activități de reutilizare și reciclare, prevenirea risipei alimentare etc.
- Organizațiile sociale vor implementarea principiile economiei circulare prin adoptarea unui nou stil de afaceri prietenoase mediului. Printre domeniile care oferă oportunități mai mari pentru dezvoltarea principiilor economiei circulare în cadrul activităților sociale putem menționa gestionarea deșeurilor și gestionarea resurselor de apă, generarea de energie, construcția și mediul urban, industria, agricultura și alimentația, mobilitatea și logistica și, desigur, activitățile de mediu.
- Tandemul dintre economie cir-

Conclusions:

- Changing current consumption patterns is a necessary condition to face the challenges of the planet generated by the coronavirus pandemic, but also by other social and economic crises. They should focus on consumer models based on real, more collective needs, based on the purchase of services through lending, exchange, barter, exchange and rental of goods and services, in order to reduce underutilized products.
- Social organizations will play a key role in promoting the paradigm shift. At the same time, they can act as mediators between public authorities and the population in order to disseminate environmentally friendly practices, campaigns to support sustainable food consumption, discourage of the overuse of resources, waste minimization, reuse and recycling activities, food waste prevention, etc.
- Social organizations will implement the principles of the circular economy by adopting a new environmentally friendly business style. Among the areas that offer greater opportunities for the development of the principles of the circular economy in social activities we can mention waste management and water resources management, energy generation, construction and urban environment, industry, agriculture and food, mobility and logistics and, of course, environment activities.

culară și economie socială va permite intensificarea eforturilor în lupta împotriva degradării planetei, inclusiv printr-un consum și producție durabile, gestionarea durabilă a resurselor sale naturale și adoptarea de măsuri urgente în privința schimbărilor climatice, astfel încât aceasta să poată răspunde nevoilor generațiilor actuale și viitoare. Totodată, aceasta va permite asigurarea condițiilor optime pentru omeni- re la o viață prosperă și împlinită, în care progresul economic, so- cial și tehnologic se va realiza în armonie cu natura.

➤ The tandem of circular economy and social economy will intensify efforts to combat global degrad- ation, also through sustainable consumption and production, sustainable management of its natural resources, and urgent action on climate change so that it can meet the needs of current and future generations. At the same time, this will ensure the optimal conditions for the hu- manity to a prosperous and ful- filled life, in which economic, so- cial and technological progress will be achieved in harmony with nature.

Bibliografie:

1. CE. Pactul verde european. Disponibil pe: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_ro
2. CE. 2018. Planeta noastră viitorul nostru. Disponibil pe: https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/youth/docs/youth_magazine_ro.pdf
3. Comisia Europeană. 2012. Elements for a Common Strategic Framework 2014 to 2020 SWD (2012) 61 final, Partea II, Bruxelles 14.03.2012. Disponibil pe: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/working/strategic_framework/csf_part2_en.pdf
4. CEDAG. 2019. La politique de cohésion européenne : entre nécessité de réforme et changement de paradigme. Disponibil pe: http://www.cedag-eu.org/index.php?page=social-economy&hl=en_US
5. CNTM. 2017. Studiu „Dezvoltarea antreprenoriatului social în rândul centrelor de tineret”. Disponibil pe: <https://www.cntm.md/sites/default/files/STUDIUL%20AS%20web.pdf>
6. FEE Moldova. 2013. Antreprenoriatul social în Republica Moldova: Realități și perspective. Disponibil pe: <https://www.antreprenoriatsocial.md/media/files/Studiu-antreprenoriat-social-EEF.pdf>
7. GreenPeace. 2020. Un Pact verde pentru un viitor sustenabil al Uniunii Europene. Disponibil pe: <https://www.greenpeace.org/romania/articol/2835/un-pact-verde-pentru-un-viitor-sustenabil-al-uniunii-europene/>
8. OIM. 2022. ILO downgrades labour market recovery forecast for 2022. Disponibil pe: https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/newsroom/news/WCMS_834117/lang-en/index.htm

9. Statista. Projected generation of municipal solid waste worldwide from 2016 to 2050. Disponibil pe: <https://www.statista.com/statistics/916625/global-generation-of-municipal-solid-waste-forecast/>
10. UN. 2015. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. Dispoibil pe: <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

Bibliography:

1. CE. Pactul verde european. Available at: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_ro
2. CE. 2018. Planeta noastră viitorul nostru. Available at: https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/youth/docs/youth_magazine_ro.pdf
3. Comisia Europeană. 2012. Elements for a Common Strategic Framework 2014 to 2020 SWD (2012) 61 final, Partea II, Bruxelles 14.03.2012. Available at: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/working/strategic_framework/csf_part2_en.pdf
4. CEDAG. 2019. La politique de cohésion européenne : entre nécessité de réforme et changement de paradigme. Available at: http://www.cedag-eu.org/index.php?page=social-economy&hl=en_US
5. CNTM. 2017. Studiu „Dezvoltarea antreprenoriatului social în rândul centrelor de tineret”. Available at: <https://www.cntm.md/sites/default/files/STUDIU%20AS%20web.pdf>
6. FEE Moldova. 2013. Antreprenoriatul social în Republica Moldova: Realități și perspective. Available at: <https://www.antreprenoriatsocial.md/media/files/Studiu-antreprenoriat-social-EEE.pdf>
7. GreenPeace. 2020. Un Pact verde pentru un viitor sustenabil al Uniunii Europene. Available at: <https://www.greenpeace.org/romania/articol/2835/un-pact-verde-pentru-un-viitor-sustenabil-al-uniunii-europene/>
8. OIM. 2022. ILO downgrades labour market recovery forecast for 2022. Available at: https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/newsroom/news/WCMS_834117/lang--en/index.htm
9. Statista. Projected generation of municipal solid waste worldwide from 2016 to 2050. Available at: <https://www.statista.com/statistics/916625/global-generation-of-municipal-solid-waste-forecast/>
10. UN. 2015. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. Available at: <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>